

A kötetben szereplő* és idézett munkák

- ABD-EL-JAWAD, Hassan R. S. 1992: Is Arabic a pluricentric language? Clyne (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York, 261–303.
- ÁGOSTON Mihály 1990: *Rendszerbomlás? Nyelvhasználatunk zavarai*. Nyelvművelő füzetek. Fórum, Újvidék.
- ÁGOSTON Mihály 1993: Hozzászólás az 1992. október 15–16-i nyelvművelő konferencián. *Magyar Nyelvőr*, 4. 497.
- ALBERT Dávid 1994: Romániai magyar oktatás 1945–1989. *Iskolakultúra*, 4. 8. 21–30.
- AMMON, Ulrich 1991: The Differentiation of the German Language into National Varieties of the Federal Republic of Germany (F.G.R.), the German Democratic Republic (G.D.R.), Austria and Switzerland. *History of European Ideas*, vol. 13, no. 1/2. 75–88.
- ANSHEN, Frank S. 1986: Ralph Fasold: The Sociolinguistics of Society (Book Review). *International Journal of the Sociology of Language*, 57. 107–111.
- ARANKA György: *Ujjabb elmélkedés = A' Magyar Nyelv Mivelő Társaságról Ujjabb Elmélkedés*. Die 1. Augusti 1791. Claudiopoli Imprimatur C. Eszterházi mp.
- ARANY A. László 1939–1940: Psychologicke základy javov bilingvistických. *Lingvistica Slovaca*, I/11. 39–49.
- ARDAY Lajos 1988: A jugoszláviai magyar nemzetiségek helyzete. *Jelentések a határon túli magyar kisebbségekről*. Budapest (Medvetánc), 317–343.
- ASH, Timothy Garton 1985: A magyar lecke. *The New York Review of Books*, 90. Magyarul (akkor még szamizdatban): *Hírmondó*, 1986. 1.
- AUNGER, Edmund A. 1993: Regional, national and official languages in Belgium. *International Journal of Sociology of Language*, 104. 31–48.
- BAHTYIN (BAKHTIN), Mihail 1981: *The Dialogic Imagination*. Austin, University of Texas.

* A kötetben szereplő tanulmányok jelzésére félkövér betűtípust használtunk.

- BAKOS Ferenc 1991: Az idegen szavak egy sajátos csoportja: a xenizmus. *Magyar Nyelv*, 306–312.
- BALÁZS János 1988: Hozzászólás Benkő Loránd előadásához. Kiss Jenő és Szűts László (szerk.): *A magyar nyelv rétegződése*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 34–39.
- BALLA Gyula 1988: Kárpátaljai magyarság 1918–1988. *Jelentések a határon túli magyar kisebbségekről*. Budapest (Medvetánc), 317–334.
- BALOGH Lajos–KONTRA Miklós (szerk.) 1990: *Élőnyelvi tanulmányok*. – Az MTA Nyelvtudományi Intézetében 1988. október 5–6-án rendezett élőnyelvi tanácskozás előadásai. *Linguistica, Series A, 3*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete.
- BÁRCZI Géza 1952: Hozzászólások Lőrincze Lajos előadásához az 1951. december 12-i nyelvüvelő anketon. *I. OK. 2. 1–4.*, 420–426.
- BÁRCZI Géza 1971: Nyelvüvelésünk. *Magyar Tudomány*, 10.
- BÁRCZI Géza 1974: *Nyelvüvelésünk*. Gondolat, Budapest.
- BARTHA Csilla 1991: *Nyelvhasználat – emigráns kétnyelvűség. Szociolingvisztikai vizsgálatok a detroiti magyar közösségben*. Bölcsészdoktori értekezés. Kézirat, Budapest.
- BARTHA Csilla 1993: „Mindég csak magyarul beszélünk ALL THE TIME.” – Magyaroknak lenni „túl a Kecegárdán”. *Magyar Nyelvőr*, 117. 491–495.
- BARTHA Csilla 1995: Néhány szó az illetékességről. Jegyzetek egy vita margójára. *Irodalmi Szemle*, 2. 75–81.**
- BENCE Lajos 1992: Egy elmulasztott lehetőség margójára. A kétnyelvű oktatás harminc éve Szlovéniában. Györi-Nagy–Kelemen (szerk.): *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében II*. Pszicholingva Nyelviskola–Széchenyi Társaság, Budapest, 68–73.
- BENCZÉDY József 1968: *Nyelvüvelő tanácsok*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- BENCZÉDY József 1986: Az iskolai anyanyelvi nevelés rövid és hosszabb távú továbbfejlesztése. Szende Aladár (szerk.): *Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére*. Tankönyvkiadó, Budapest, 39–44.
- BENKŐ József levelezése*. Az MTA Irodalomtudományi Intézete, 1988.
- BENKŐ Loránd 1960a: *A magyar irodalmi írásbeliség a felvilágosodás korának első szakaszában*. Budapest.
- BENKŐ Loránd 1960b: Irodalmi nyelvünk fejlődésének főbb vonásairól. Benkő Loránd (szerk.): *Anyanyelvi műveltségünk. A pécsi nyelvüvelő konferencia anyaga*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- BENKŐ Loránd 1982: Kazinczy Ferenc és kora a magyar nyelvtudomány történetében. *Nyelvtudományi Értekezések*, 113. Budapest.
- BENKŐ Loránd 1988a: *A történeti nyelvtudomány alapjai*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- BENKŐ Loránd 1988b: Irodalmi nyelv – köznyelv. Kiss Jenő–Szűts László (szerk.): *A magyar nyelv rétegződése*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 15–33.

- BENKŐ Loránd 1996: Több központú-e a magyar nyelv? *Magyar Tudomány*, 310–318.**
- BERNSTEIN, Basil 1975: Nyelvi szocializáció és oktathatóság. Szépe György–Pap Mária (szerk.): *Társadalom és nyelv*. Gondolat Kiadó, Budapest, 393–431.
- BÍRÓ Zoltán 1984: *Beszéd és környezet* Kriterion, Bukarest.
- BOLLA Kálmán (szerk.) 1993: *A köznyelviség problémái a magyarban*. Egyetemi Fonetikai Füzetek 8.
- BOTLIK József–DUPKA György 1991: *Ez hát a hon.... Tények, adatok, dokumentumok a kárpátaljai magyarság életéből 1918–1991*. Mandátum Kiadó, Budapest & Universum Kiadó, Szeged.
- BOTLIK József–CSORBA Béla–DUDÁS Károly 1994: *Eltévedt mezsgyékövek. Adalékok a délvidéki magyarság történetéhez 1918–1993*. Hatodik Síp Alapítvány – Új Mandátum Könyvkiadó.
- BROWNING, Robert 1982: Greek diglossia yesterday and today. *International Journal of the Sociology of Language*, 35. 49–68.
- BŰKI Béla 1982: *A beszédtanítás pszichológiája*. Tankönyvkiadó, Budapest (4., javított kiadás, első kiadás 1973-ban jelent meg).
- CHLOUPEK, Jan–NEKVAPIL, Jiří (eds.) 1986: *Reader in Czech Sociolinguistics*. Academia, Praha.
- CLYNE, Michael 1992a: Introduction & Epilogue. Clyne (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York, 1–9; 455–465.
- CLYNE, Michael 1992b: German as a pluricentric language. Clyne (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York, 117–147.
- CLYNE, Michael 1993: The German language after unification: adapting assumptions and methodologies to the „new world order”. *International Journal of Sociology of Language*, 100/101, 11–27.
- CLYNE, Michael (ed.) 1992: *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York.
- COMRIE, Bernard 1981: *The Languages of the Soviet Union*. Cambridge University Press, Cambridge etc.
- CZIGÁNY Lóránt 1994: *Gyökértelen, mint a zászló nyele*. Szabad Tér Kiadó, Budapest.
- CSALOG Zsolt 1991: Levél, még mindig az „idegenekről”. *A Magyar Hírlap kulturális magazinja*, november 9. II. lap.
- CSERNICKSKÓ István 1994: Kétnyelvűség és iskola. *Kárpátaljai Szemle*, február 9. 17–19.
- CSONGOR Anna 1991: Cigányosztályok Magyarországon. Szegregáció az általános iskolában. *Phralipe*, 10. 9–15.
- DANEŠ, František 1979: Postoje a hodnotici kritéria při kodifikaci. KUHARŠ, Jaroslav (ed.): *Aktuální otázky jazykové kultury v socialistické společnosti*. Academia, Praha.

- DANEŠ, František 1986: Values and Attitudes in Language Standardization. Jan Chloupek & Jiří Nekvapil (eds.): *Reader in Czech Sociolinguistics*. Academia, Praha, 204–245.
- DANEŠ, František–SGALL, Petr 1964: Jazyk a současná společnost⁷. Gall, Petr (ed.): *Cesty moderní jazykovedy. Jazykoveda a automatizace*. Orbis, Praha, 7–30.
- DÉCSY, Gyula 1990: *Statistical Report on the Languages of the World as of 1985. Part I. List of the languages of the world in decreasing order of the speaker numbers*. 2. edition. Eurolingua, Bloomington, Indiana.
- DEME László 1953: A nemzeti nyelv rétegei a helyesség szemszögéből. Lőrincze Lajos (szerk.): *Nyelvművelésünk főbb kérdései. Tanulmánygyűjtemény*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 15–48.
- DEME László 1963: Gondolatok nyelvátasz-ellenőrzés közben. *NyudÉrt*, 40, 66–72.
- DEME László 1965: Az irodalom és a stílus funkciója. *Irodalmi Szemle*, 6.
- DEME László 1966a: Nyelvi és nyelvhasználati gondjainkról. *Irodalmi Szemle*, 5.
- DEME László 1966b: Az újságnyelv hármasszögű problémája. *Irodalmi Szemle*, 8.
- DEME László 1966c: Nyelvi nevelés és beszédkultúra. *Szocialista Nevelés*, 1.
- DEME László 1967: Kiejtésünk vitatott kérdései. Grétsy László és Szathmári István (szerk.): *Helyes kiejtés, szép magyar beszéd. Az egri kiejtési konferencia anyaga*. Tankönyvkiadó, Budapest, 23–58.
- DEME László 1968: Nemzeti és nemzetiségi kultúrák és nyelvek a szocialista társadalmakban. *Híd*, 5.
- DEME László 1969: *Az általános nyelvészet alapjai*, Bratislava; magyarországi kiadása: *A beszéd és a nyelv*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1976.
- DEME László 1970: *Nyelvi és nyelvhasználati gondjainkról*. Madách, Pozsony.
- DEME László 1971a: A magyar nyelv a szomszéd államokban. Ferenczy Géza (szerk.): *Anyanyelvi őrvárak*. Gondolat, Budapest.
- DEME László 1971b: *Mondatszerkezeti sajátosságok gyakorisági vizsgálata*. Budapest.
- DEME László 1972: A nyelvművelés társadalmi feladatairól. *Magyar Tudomány*, 12, 735–741.
- DEME László 1974: Köznyelv és nyelvjárások viszonya nemzeti és nemzetiségi körülmények között. Bratislava, *Universitas Comeniana. Philologica*, 25, 191–198.
- DEME László 1975: Nyelviség, nacionalizmus, hazafiság. *Magyar Nyelv*, 71, 6–16; oroszul: Jazük, nacionalizm, patriotizm. *Etjudü o Vengrii*, tom. 13. 1978. 161–174.
- DEME László 1979: A szöveg alaptermészetéről. In: *A szövegtan a kutatásban és az oktatásban*. Kaposvár.
- DEME László 1988: Nyelviség, funkcionalitás, mikrotársadalmiság. *Magyar Nyelv*, 84, 385–393.

- DEME László 1991a: Partnerviszonyban a nemzettel. *Magyar Szó*, (Újvidék) július 20. 11.
- DEME László 1991b: Válaszok a nyelvtudományról – egyes szám első személyben. Sz. Bakró-Nagy Marianne–Kontra Miklós (szerk.): *A nyelvészetről – egyes szám első személyben*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete, Budapest, 9–18.
- DEME László 1993a: Bomlott gondolkodású nyelvészek!? Magyar nyelv-művelés = terápia nélküli diagnózis?! Új Szó, február 12. 7.**
- DEME László 1993b: Nyelvhasználati feltételek nemzeti és nemzetiségi körülmények között. *Magyar Nyelvőr*, 470–473.
- DEME László 1993c: Standard, regionalitás, provincialitás. Bolla Kálmán (szerk.): *A köznyelviség problémái a magyarban. Egyetemi Fonetikai Füzetek* 8. 65–71.
- DEME László 1994: Kétség és remény közt. Irodalmi Szemle, 37. 1. 80–84.**
- DEME László 1995a: Diskurzus vagy konkurzus? Magyar Nyelvőr, 2. 109–118.**
- DEME László 1995b: Nyelvünk többközpontúságának kérdéséhez. Magyar Nyelvőr, 356–365.**
- DÍOSZEGI László–R. SÜLE Andrea (szerk.) 1990: *Hetven év. A romániai magyarság története 1919–1989*. Magyarságkutató Intézet, Budapest.
- DI PIETRO, Robert J. 1994: *Szerepjátékok a nyelvórán. Stratégiai interakció*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- DOE, John 1988: *Speak into the Mirror. A Story of Linguistic Anthropology*. University Press of America, Boston, London.
- Dokumentumok* 1994: Románia európai integrációja és kisebbségpolitikája. *Dokumentumok. Regio*, 5. 2. 180–207.
- DOMONKOS László 1992: *Magyarok a Délvidéken*. Zrínyi Kiadó, Budapest.
- DUA, Hans R. 1992: Hindi-Urdú as a Pluricentric Language. Clyne, Michel (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York.
- DUPKA György–HORVÁTH Sándor–MÓRICZ Kálmán 1990: *Sorsközösség. A kárpátaljai magyarok a 80-as évek végén*. Kárpáti Kiadó, Ungvár.
- DURAY Miklós 1989: *Kettős elnyomásban. Dokumentumok a csehszlovákiai magyarság helyzetéről és jogvédelméről 1978–1988*. Püski, New York.
- ECO, Umberto 1984: *Semiotics and the Philosophy of Language*. Indiana University Press, Bloomington.
- ÉDER Zoltán 1978: *Benkő József nyelvészeti munkássága és az Erdélyi Magyar Nyelvmívelő Társaság*. Budapest.
- ÉDER Zoltán–GRÉTSY László 1980: *Külföldön élő magyarok nyelve*. *NyKk*. I:1288–1292.
- EMNYTI = Jancsó Elemér: *Az Erdélyi Magyar Nyelvmívelő Társaság iratai*. Bukarest, 1955.
- ENYEDI Sándor 1991: *A romániai magyar oktatás helyzete (1944–1959)*. *Magyarságkutatás. A Magyarságkutató Intézet évkönyve 1990–1991*. Budapest, 55–95.

1990. évi népszámlálás. *A nemzetiségi népesség száma egyes községekben (1960–1990)*. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1991.
- FÁBIÁN Pál 1953: Az idegen szavak kérdése. Lőrincze Lajos (szerk.): *Nyelvművelésünk főbb kérdései*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 49–79.
- FÁBIÁN Pál 1993: Hozzászólás az 1992. október 15–16-i nyelvművelő konferencián. *Magyar Nyelvőr*, 4. 496.
- FABÓ Kinga 1986: A nyelvhelyességi szabályok jellege. A nyelvművelés mint a nyelvhasználat regulatív szabályozása. Fülei-Szántó Endre (szerk.): *Norma – átlag – eltérés. Az 1984. május 23–25-i pécsi tudományos konferencia válogatott előadásai*. Pécsi Akadémiai Bizottság, 23–31.
- FARAGÓ Ferenc 1993: Helyzetjelentés a horvátországi magyaroktatásról. Csörögits József (szerk.): *Horvátországi Magyarok Szövetsége – Évkönyv*, HMSZ, Eszék, 11–14, 87–92.
- FARKAS Zsuzsa 1994: Nyelvörökkel nyelvörsegen. *Magyar Szó (Újvidék)*, 51. szám.
- FENYVESI Anna 1993: Miklós Kontra, ed., Tanulmányok a határainkon túli kétnyelvűségről. *Language*, 69. 209–210.
- FENYVESI Anna 1995: Magyar diglosszia Szlovákiában. BUKSZ, nyár, 232–234.**
- FERGUSON, Charles A. 1975: Diglosszia. Papp Mária és Szépe György (vál.): *Társadalom és nyelv. Szociolingvisztikai írások*. Gondolat, Budapest, 291–317. Eredetiben: „Diglossia”. Giglioli, Pier Paolo (ed.): *Language and Social Context. Selected Readings*. Penguin Books 1972, 232–251. (Első megjelenése: 1959.)
- FISHMAN, Joshua A. 1967: Bilingualism With and Without Diglossia; Diglossia With and Without Bilingualism. *Journal of Social Issues*, 23. 2. 29–38.
- FISHMAN, Joshua A. 1968: Sociolinguistic Perspective on the Study of Bilingualism. *Linguistics*, 39. 21–49.
- FISHMAN, Joshua A. 1974a: Language modernization and planning in comparison with other types of national modernization and planning. Fishman (ed.): *Advances in Language Planning*, Mouton, The Hague, 79–103.
- FISHMAN, Joshua A. 1974b: Language Planning and Language Planning Research: The State of the Art. Fishman (ed.): *Advances in Language Planning*. Mouton, The Hague, 15–33.
- FISHMAN, Joshua A. 1980: Bilingualism and Biculturalism as Individual and as Social Phenomena. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, Vol. 1. No. 1. 3–15.
- FISHMAN, Joshua A.–LUDERS, Erika 1972: What has the Sociology of Language to Say to the Teacher? On Teaching the Standard Variety to Speakers of Dialectal or Sociocultural Varieties. *Language in Sociocultural Change*. Stanford University Press, Stanford, California. 344–355.
- FODOR István 1994: The Language Situation in the Russian Federation (Oroszország és a volt Szovjetunió országainak nyelvi gondjai). (Ismeretítés.) *Magyar Nyelvőr*, 361–365.

- FÜLEI-SZÁNTÓ Endre (szerk.) 1985: *Norma – átlag – eltérés. Az 1984. május 23–25-i pécsi tudományos konferencia válogatott előadásai*. Pécsi Akadémiai Bizottság.
- FÜLEI-SZÁNTÓ Endre 1987: Dinamikus nyelvművelés. *Magyar Nyelvőr*, 111. 129–137.
- FÜLEI-SZÁNTÓ Endre 1992: Bomló kétnyelvűség. Kontra Miklós (szerk.): *Társadalmi és területi változatok a magyar nyelvben*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete. 35–45.
- FÜLÖP Lajos 1986: Előszó. Fülöp Lajos (szerk.): *Bevezetés a középiskolai anyanyelvi tantárgy-pedagógiába*. Tankönyvkiadó, Budapest, 3–5.
- FÜR Lajos 1989: *Kisebbség és tudomány*. Magvető Kiadó, Budapest.
- GADAMER, Hans-Georg 1984: *Igazság és módszer*. Gondolat, Budapest.
- GAL, Susan 1979: *Language Shift Social Determinants of Linguistic Change in Bilingual Austria*. Academic Press, New York–San Francisco–London.
- GAL, Susan 1991: Kódváltás és öntudat az európai periférián. Kontra Miklós (szerk.): *Tanulmányok a határainkon túli kétnyelvűségről*. Magyarorsággkutató Intézet, Budapest, 123–157.
- GAL, Susan 1992: Mi a nyelvcseré és hogyan történik? Kontra Miklós (szerk.): *Társadalmi és területi változatok a magyar nyelvben*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete, 47–59.
- GEERTS, G. 1992: Is Dutch a pluricentric language? Clyne (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York. 71–91.
- GOEBL, Hans et al. (eds.) 1996–1997: *Contact Linguistics: An International Handbook on Contemporary Research*. 2 vols. Walter de Gruyter, Berlin.
- GÓSY Mária 1993: A kiegészítendő kérdések dallamváltozása. *Magyar Nyelvőr*, 443–446.
- GÖNCZ Lajos 1985: *A kétnyelvűség pszichológiája. A magyar–szerbhorvát kétnyelvűség lélektani vizsgálata*. Forum Könyvkiadó, Újvidék.
- GREENBAUM, Sidney 1986: English and a grammarian's responsibility: the present and the future. *World Englishes*, Vol. 5. No. 2/3. 189–195.
- GRÉTSY László 1988: A szaknyelvek és a csoportnyelvek jelentősége napjainkban. Kiss Jenő és Szűts László (szerk.): *A magyar nyelv rétegződése*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 85–107.
- GRÉTSY László 1993: Nemzetközpontú nyelvművelés. *Magyar Nyelvőr*, 402–404.**
- GRÉTSY László–KOVALOVSZKY Miklós (szerk.) 1980: *Nyelvművelő kézikönyv I*. Akadémiai Kiadó.
- GRÉTSY László–KOVALOVSZKY Miklós (szerk.) 1985: *Nyelvművelő kézikönyv II*. Akadémiai Kiadó.
- GROSJEAN, François 1982: *Life with Two Languages. An Introduction to Bilingualism*. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts and London, England.

- GULYA János 1978: *Gyarmathy Sámuel*. MMT VIII. Budapest.
- GUMPERZ, John J. 1975: A nyelvi közösségek típusai. Pap Mária–Szépe György (szerk.): *Társadalom és nyelv*. Gondolat, Budapest, 151–168.
- GYÖNYÖR József 1989: *Államalkotó nemzetiségek*. Madách, Pozsony.
- GYÖRI-NAGY Sándor 1984: A német ajkúak anyanyelv-átörökítésének óvodai problémái. *Óvodai nevelés*, 7–8. 235–239.
- GYÖRI-NAGY Sándor 1988a: A nemzetiségi kétnyelvűség kutatásának helyzete és távlatai. *A Hungarológia Oktatása*, 2. 3. 3–14.
- GYÖRI-NAGY Sándor 1988b: Tájnyelvi kölcsönösség a kárpát-medencei kisebbségek nyelvi változásainak kutatásában és intézményi szocializációjuk tervezésében. *A Hungarológia Oktatása*, 2. 4. 71–83.
- GYÖRI-NAGY Sándor 1990: Idegenedő anyanyelv. Kisebbségi nyelvökológiáról, nyelvtanításról. Egyed Orsolya–Giay Béla–B. Nádor Orsolya (szerk.): *Magyományok és módszerek. Az I. Nemzetközi Hungarológia-oktatási Konferencia előadásai* II. Nemzetközi Hungarológiai Központ, Budapest, 53–62.
- GYÖRI-NAGY Sándor 1991: Változathatás a kárpát-medencei kétnyelvű kisebbségek anyanyelv-dinamikájában. Györi-Nagy Sándor–Kelemen Janka (szerk.): *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében I*. Széchenyi Társaság–Pszicholingva Nyelviskola, Budapest, 6–19.
- GYÖRI-NAGY Sándor 1992: Kétnyelvű kiegyenlítődés a magyarban. Györi-Nagy Sándor–Kelemen Janka (szerk.): *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében II*. Széchenyi Társaság–Pszicholingva Nyelviskola, Budapest, 109–119.
- GYÖRKE Magdolna 1991: A kárpátaljai magyar szaknyelvek. Györi-Nagy Sándor–Kelemen Janka (szerk.): *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében I*. Széchenyi Társaság–Pszicholingva Nyelviskola, Budapest, 70–71.
- HAARMAN, Harald 1986: *Language in Ethnicity*. Mouton de Gruyter, The Hague.
- HAARMAN, Harald 1990: Language Planning in the Light of a General Theory of Language Planning: A Methodological Framework. *International Journal of Sociology of Language*, 86. 103–126.
- HAARMAN, Harald 1992: Measures to increase the importance of Russian within and outside the Soviet Union – a case of covert language-sperad policy. (A historical outline.) *International Journal of the Sociology of Language*, 95. 109–129.
- HADROVICS László 1979: Az idegen szavak és a purizmus. *Magyar Nyelv*, 1–7.
- HAJDÚ Mihály (szerk.) 1988: *A magyar nyelv rétegződése, táji tagolódása I–II*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- HALLIDAY, M. A. K. 1968: The Users and the Uses of Language. Fishman (ed.): *Readings in the Sociology of Language*. Mouton, The Hague, 139–169.
- HANKISS Elemér 1994: A konzervativizmus esélyei. *Népszabadság*, október 8. Melléklet: 17. és 21.
- HAUGEN, Einar 1959: Planning for a standard language in modern Norway. *Anthropological Linguistics*, 8–21.

- HAUGEN, Einar 1972: *The Ecology of Language. Essays*. Stanford University Press, Stanford, California.
- HAUGEN, Einar 1987: Language Planning. Ammon, U. et al. (eds.): *Sociolinguistics I*. Berlin, Walter de Gruyter, 627–637.
- HAUSENBLAS, Karel 1960: Hozzászólás az 1959-ben tartott pécsi nyelveműelő konferencián. Benkő Loránd (szerk.): *Anyanyelvi műveltségünk. A pécsi nyelveműelő konferencia anyaga*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 247–250.
- HAVRÁNEK, Bohuslav 1932/1964: The Functional Differentiation of the Standard Language. Paul L. Garvin (ed.): *A Prague School Reader*. Georgetown University Press, 3–16.
- HAVRÁNEK, Bohuslav 1934: Nářečí česká. *Československá vlastiveda*. Díl III. Jazyk. Praha, Sfinks, Bohumil Janda, 84–218.
- HAVRÁNEK, Bohuslav 1963: *Studie o spisovném jazyce*. Praha, Nakladatelství Československé Akademie ved.
- HAVRÁNEK, Bohuslav 1981: A norma problémája a mai nyelvtudományban és nyelveművelésben. (Az 1936-ban megjelent német nyelvű cikk fordítása.) Antal László (szerk.): *Modern nyelvelméleti szöveggyűjtemény I. A prágai iskola*. Tankönyvkiadó, Budapest, 206–211.
- HAVRÁNEK, B.–MATHESIIUS, V. 1981: A nyelveművelés általános alapelvei. Antal László (szerk.): *Modern nyelvelméleti szöveggyűjtemény I. A prágai iskola*. Tankönyvkiadó, Budapest, 68–77. (Az 1932-ben cseh nyelven megjelent tanulmány német változatának fordítása.)
- HERMAN József 1985/1988: Nyelv, állam, politika. *Kritika*, 1985. 3. 3–5. és Hajdú Mihály (szerk.): *A magyar nyelv rétegződése, táji tagolódása*. Tankönyvkiadó, Budapest, I. kötet, 30–38.
- HERMAN József–IMRE Samu 1987: Nyelvi változás – nyelvi tervezés Magyarországon. *Magyar Tudomány*, 44 (32). 513–531.
- HORÁLEK, Karel 1967: *Bevezetés a szláv nyelvtudományba*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- HORVÁTH Veronika 1989: A *-ban/-ba* nyelvi változóról. *Hungarológiai Közlemények*, 21. 417–427.
- HUBIK István 1987: A csehszlovákiai magyar fordítás általános problémái. Zalaibai Zsigmond (szerk.): *A hűség nyelve. Csehszlovákiai magyar írók az anyanyelvről*. Madách, Bratislava, 230–249.
- HUMBOLDT, Wilhelm von 1836/1988: Az emberi nyelvek szerkezetének különbözőségéről és ennek az emberi nem szellemi fejlődésére gyakorolt hatásáról. *Humboldt válogatott írásai*. Európa, Budapest, 69–115.
- Hungarológia 3* (= A Nyitrai Nemzetközi Nyelvészeti Konferencia előadásai [1992. szeptember 17–18.]) Nemzetközi Hungarológiai Központ, Budapest, 1993.
- Hungarológiai Közlemények*, 21. évf. 3. (80). 1989. szept. Újvidék.
- HUSEBY-DARVAS, V. Éva 1993: Miklós Kontra (ed.): Tanulmányok a határainkon túli kétnyelvűségről. *Language in Society*, 22. 451–456.

- HUSZÁR Ágnes 1986: Nyelvművelés és norma. Fülei-Szántó Endre (szerk.): *Norma – átlag – eltérés*. Pécsi Akadémiai Bizottság, 59–67.
- HUTTERER Miklós 1965: Nyelvföldrajz és dialektológia. Telegdi Zsigmond (szerk.): *Általános nyelvészeti tanulmányok 1*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 143–159.
- HUTTERER Miklós 1986: *A germán nyelvek*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- HYMES, Dell 1972/1977: Kommunikatív kompetencia. Horányi Özséb (szerk.): *Kommunikáció*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, II. kötet, 333–413.
- ILLYÉS Gyula 1965: Nyelvvédelem és nyelvtámadás: Egy régi vita mai fényben. *Népszabadság*, 23. 179. 9.
- IMRE Samu 1971: *A mai magyar nyelvjárások rendszere*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Intézménynevek* 1989: *Intézménynevek szlovák–magyar jegyzéke*. Csemadok KB, Pozsony.
- JAKAB István 1976: A szlovák szavak mankóján. Jakab István (szerk.): *Hogy is mondjuk? Nemzetiségi nyelvhasználatunk – nemzetiségi nyelvművelésünk*. Madách, Pozsony, 14–16.
- JAKAB István 1980: *Nyelvünkről nyelvünkért*. Madách, Bratislava.
- JAKAB István 1982: Szlovák hatások a csehszlovákiai magyarok nyelvhasználatában. *Magyar Nyelvőr*, 106. 1–17.
- JAKAB István 1983: *Nyelvünk és mi*. Madách, Bratislava.
- JAKAB István 1987: *Nyelvi vétségek és kétségek*. Madách, Bratislava.
- JAKAB István 1989: A magyar nyelv szlovákiai változatai. *Magyar Nyelvőr*, 113. 140–149.
- JAKAB István 1992: A köznyelv fejlesztéséről nem mondhatunk le. A nemzeti nyelvművelés „liberalizmusának” és a kisebbségi nyelvművelés „radikalizmusának” okai, gondoljai. Új Szó, november 10. 7.**
- JAKAB István 1993a: A nemzeti nyelvművelés „liberalizmusának” és a kisebbségi nyelvművelés „radikalizmusának” okai, gondoljai. *Magyar Nyelvőr*, 473–475.
- JAKAB István 1993b: A szlovák hatás és a többi. Nyelvünk területi változatainak és társadalmi hatásuknak kérdései és kérdőjelei. Hungarológia 3. 15–22. (Rövidített változat: Új Szó, 1992. 10. 3. 5.)**
- JAKAB István 1993c: Nem egy, három regionális köznyelvünk van. *Új Szó*, március 5. 7.
- JAKAB István 1994: Nyelvművelésünk múltja, jelene, jövője. *Irodalmi Szemle*, 37. 4. 46–57.
- JAKAB István 1995a: A nyelv köldökszinór. A szlovákiai magyar nyelvhasználat és nyelvművelés időszerű problémái. *Szabad Újság*, március 1. 9.
- JAKAB István 1995b: A szlovákiai magyar nyelvhasználat és nyelvművelés időszerű kérdései. *Valóság*, 7. 87–92.
- JÁVORSZKY Béla 1991: *Észak-Európa kisebbségei*. Magvető, Budapest.

- JEDLIČKA, Alois 1968: Studium současných spisovných jazyků slovanských a problematika variantnosti normy. *SaS*, 39. 113–125.
- JEDLIČKA, Alois 1974: *Spisovný jazyk v současné komunikaci*. Universita Karlova, Praha.
- Jelentés 1988: Ara Kovács A.–Dávid Gy.–Joó R.–Köszegi L.–Nagy J.–Tóth K. A.–Vásárhelyi J.: Jelentés a romániai magyar kisebbség helyzetéről. *Jelentések a határon túli magyar kisebbségekről*. Budapest (Medvetánc), 57–138.
- JEREMIÁS Éva 1984: Diglosszia a perzsában. Szépe György (szerk.): *Általános nyelvészeti tanulmányok 15*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 75–91.
- JUHÁSZ János 1986: A nyelvészet szerepe a norma alakulásában. Tézisek német nyelvi anyagon. Fülei-Szántó Endre (szerk.): *Norma – átlag – eltérés. Az 1984. május 23–25-i pécsi tudományos konferencia válogatott előadásai*. Pécsi Akadémiai Bizottság 69–74.
- KÁLMÁN Béla 1986: A nyelvjárástudomány eredményeinek felhasználása az iskolában. Szende Aladár (szerk.): *Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére*. Tankönyvkiadó, Budapest, 145–157.
- KÁLMÁN Béla 1988: A beszélt és az írott nyelv. Kiss Jenő–Szűts László (szerk.): *A magyar nyelv rétegződése*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 499–504.
- KASSAI Ilona 1993: Gyorsult-e a magyar beszéd tempója az elmúlt 100–120 évben? Gósy Mária–Siptár Péter (szerk.): *Beszédkutatás. Tanulmányok az elméleti és alkalmazott fonetika köréből*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete, 62–69.
- KASSAI Ilona (szerk.) 1995: *Kétnyelvűség és magyar nyelvhasználat. A 6. élőnyelvi konferencia előadásai*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete.
- KEMÉNY Gábor 1992: Igekötő-elhagyási tendencia: normasértés vagy normatágítás? Kemény Gábor (szerk.): *Normatudat – nyelvi norma*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete, 205–227.
- KEMÉNY Gábor 1993: Mi sem akarjuk „leválasztani” azt az ötmillió magyart! Válasz(ok) Kontra Miklósnak. Szívárvány, 41. 155–158.**
- KEMÉNY Gábor 1995: Csak népiesen! *Édes Anyanyelviünk*, 17. 3. 5.
- KEMÉNY Gábor (szerk.) 1992: Normatudat – nyelvi norma. *Linguistica Series A, Studia et Dissertationes* 8. Az MTA Nyelvtudományi Intézete.
- KIRÁLY Lajos 1986: A köznyelvi kiejtés tanítása és a regionális nyelvhasználat. Szende Aladár (szerk.): *Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére*. Tankönyvkiadó, Budapest, 452–462.
- KISS Jenő 1988: Mai nyelvjárásaink és változataik. *Magyar Nyelv*, 84. 406–411.
- KISS Jenő 1990: A nyelvjárások mai élete, szerepük a köznyelv formálásában. Fekete Péter–Raisz Rózsa (szerk.): *Az anyanyelv értékrendje és az iskola*. MNyTK 189. Budapest, 60–62.
- KISS Jenő 1993a: Problémák a regionális nyelvváltozatok vizsgálatában. *Magyar Nyelvőr*, 117. 62–67.
- KISS Jenő 1993b: Köznyelv és regionális nyelvváltozatok. Bolla Kálmán (szerk.): *Egyetemi Fonetikai Füzetek* 8. 11–16.

- KISS Jenő 1994: *Magyar anyanyelvűek – magyar nyelvhasználat. A magyar nyelv tankönyve középiskolásoknak tematikus füzetek I.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- KISS Jenő–SZÜTS László (szerk.) 1988: *A magyar nyelv rétegződése.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- KLOSS, Heinz 1967: Types of Multilingual Communities: A Discussion of ten Variables. Stanley Lieberson (ed.): *Explorations in Sociolinguistics.* Indiana University, Bloomington, 7–17.
- KONTRA Miklós 1989: Túl sok-e az angol szó az amerikai magyarban? *Magyar Nyelvőr*, 112. 204–211.
- KONTRA Miklós 1990a: Budapesti élőnyelvi kutatások. *Magyar Tudomány*, 5. 512–520.
- KONTRA Miklós 1990b: *Fejezetek a South Bend-i magyar nyelvhasználatból. Linguistica, Series A, 5.* Az MTA Nyelvtudományi Intézete, Budapest.
- KONTRA Miklós 1991: Szukszükölő akadémikus. Hajdú Mihály–Kiss Jenő (szerk.): *Emlékkönyv Benkő Loránd hetvenedik születésnapjára.* ELTE, Budapest, 372–374.
- KONTRA Miklós 1992a: A sztenderd amerikai és a néger angol különbségéről. Kemény Gábor (szerk.): *Normatudat – nyelvi norma.* Az MTA Nyelvtudományi Intézete, 109–115.
- KONTRA Miklós 1992b: Language cultivation in Hungary: An overview. *New Language Planning Newsletter*, (Mysore, India), vol. 7. No 2. 1–3.
- KONTRA Miklós 1992c: Bomlott gondolkodású magyarok? Új Szó, december 23.**
- KONTRA Miklós 1992d: Jegyzetek a magyar nyelvi tervezésről. *Szivárvány*, 13. 38.
- KONTRA Miklós 1993: Hogyan válasszunk le ötmillió magyart a nemzet testéről? Szivárvány, 14. 2. 123–130.**
- KONTRA Miklós 1994a: Szubjektív megjegyzések a magyar nyelvi tervezésről. Irodalmi Szemle, 37. 12. 72–81.**
- KONTRA Miklós 1994b: Milyen hatása van a mai magyar nyelv művelésnek? *Magyar Nyelv*, 90. 333–345.
- KONTRA Miklós 1994c: Ország-h László életművének néhány tudománytörténeti vonatkozása. Előadás a Magyar Nyelvészek VI. Nemzetközi Kongresszusán Egerben, 1994. augusztus 24-én. Megjelent: *Nyelvtudományi Közlemények 1994 (1994–1995)*, 201–219.
- KONTRA Miklós 1996: Magyar nyelvhasználat határainkon túl. Diószegi László (szerk.): Magyarságkutatás 1995–96. A Magyarságkutatás könyvtára, Budapest, 113–123.**
- KONTRA Miklós 1997: Hungary. Hans Goebel et al. (eds.): *Contact Linguistics*, Vol. 2. 1708–1723. Walter de Gruyter, Berlin.
- KONTRA Miklós (szerk.) 1991: *Tanulmányok a határainkon túli kétnyelvűségről.* Magyarságkutató Intézet, Budapest.

- KONTRA Miklós (szerk.) 1992: *Társadalmi és területi változatok a magyar nyelvben. Linguistica, Series A, 9.* Az MTA Nyelvtudományi Intézete.
- KONTRA Miklós–BAUGH, John 1990: Önként s dalolva adja fel nyelvét s kultúráját? *Regio, 2.* 27–44.
- KONTRA Miklós–VÁRADI Tamás 1991: Suksükölő értelmiség. Nyelvhasználatunk néhány kérdése az iskolázottság tükrében. *Mozgó Világ, 2.* 61–70.
- KÓSA László (szerk.) 1991: *A magyarságtudomány kézikönyve.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- KOSSA János 1978: *A mi nyelvünk.* Forum Könyvkiadó, Újvidék.
- KOVÁCS László 1987: Kísérlet a diglosszia állapotának fölmérésére alapiskoláink tanulóinak és tanítóinak beszédében. Zalabai Zsigmond (szerk.): *A hűség nyelve. Csehszlovákiai magyar írók az anyanyelvről.* Madách, Pozsony, 178–187.
- KOVALOVSKY Miklós 1952: Hozzászólás Lőrincze Lajos előadásához az 1951. december 12-i nyelvművelő anketon. *I. OK. 2.* 1–4. 437–438.
- KOVALOVSKY Miklós 1953: Nyelvünk újabb belső fejleményeinek nyelvhelyességi kérdései. Lőrincze Lajos (szerk.): *Nyelvművelésünk főbb kérdései.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 115–197.
- KOVALOVSKY Miklós 1977: *Nyelvfejlődés – nyelvhelyesség.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- KOZMA Endre 1993: Kafedra uhorszkoji filolohiji, Uzshorod. Egy túlélő magyar tanszék emlékére, Ungvár, 1986–1989. *Pro Minoritate, 6.* 28–36.
- KÖNCZÖL Csaba 1992: „Nem létszámukon mérik a nemzeteket.” Szegedi beszélgetés Ilia Mihálllyal. *Népszabadság,* május 25. 7.
- KÖVÁRY László 1842: *Székelyhonról.* Kolozsvár.
- KRÁL, Ábel–RÝZKOVÁ, Anna 1990: *Základy jazykovej kultúry.* Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava.
- KRAUS, Jiří 1979: Rétorika a jazyková kultura. Kuchař, Jaroslav (ed.): *Aktuální otázky jazykové kultury v socialistické společnosti.* Academia, Praha. 136–139.
- KRAUS, Jiří 1986: On the Sociolinguistic Aspects of the Notion of Functional Style. Chloupek–Nekvapil (eds.): *Reader in Czech Sociolinguistics.* Academia, Praha. 83–93.
- KUCHAŘ, Jaroslav (ed.) 1979: *Aktuální otázky jazykové kultury v socialistické společnosti.* Academia, Praha.
- KUSZÁLIK Piroska–PÉNTEK János 1982: *A magyar nyelv tanítása az V–VIII. osztályban.* Bukarest.
- LACZKÓ Mária 1990: Az ígék feltételes mód egyes szám első személyű alakjának (*én tudnék/tudnák*) használata különböző társadalmi csoportokban. Balogh Lajos–Kontra Miklós (szerk.): *Élőnyelvi tanulmányok.* 20–31.
- LAKÓ György 1954: A Nyelv- és Irodalomtudományi Osztály munkája 1953–54-ben. *A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi Osztályának Közleményei VI.* 1–28.

- LAMBERT, Wallace E. 1972: *Language, Psychology and Culture*, Stanford University Press, Stanford, California.
- LANGACKER, Ronald W. 1987: *Foundations of Cognitive Grammar*. Stanford, California.
- LANSTYÁK István 1990: Kétnyelvűség és nemzeti megmaradás. *Irodalmi Szemle*, 33. Pozsony. 450–456.
- LANSTYÁK István 1991a: Töprengések a szlovákiai magyarok kétnyelvűségéről. Györi-Nagy Sándor–Kelemen Janka (szerk.): *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében I. Széchenyi Társaság–Pszicholingva Nyelviskola*, Budapest, 20–28.
- LANSTYÁK István 1991b: A szlovák nyelv árnyékában. Kontra Miklós (szerk.): *Tanulmányok a határainkon túli kétnyelvűségről*. Magyarságkutató Intézet, Budapest, 11–72.
- LANSTYÁK István 1992a: Nyelvünk jövőjéről – jelen időben. *Holnap*, 3. 10. 40–44.
- LANSTYÁK István 1992b: A magyar–szlovák kétnyelvűség kutatásának néhány módszertani kérdéséről. Györi-Nagy Sándor–Kelemen Janka (szerk.): *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében II. Széchenyi Társaság–Pszicholingva Nyelviskola*, Budapest, 35–48.
- LANSTYÁK István 1992c: Kétnyelvűség és társadalmi érvényesülés. *Irodalmi Szemle*, 35. 975–983.
- LANSTYÁK István 1992d: Nyelvművelésünk dilemmái. *Új Szó*, november 13. 7.**
- LANSTYÁK István 1993a: Diglosszia és kettősnyelvűség. *Kétnyelvűség*, 1. 5–21.**
- LANSTYÁK István 1993b: Nyelvművelésünk vétségei és kétségei. *Irodalmi Szemle*, 36. 3. 58–69; 36. 4. 64–74.**
- LANSTYÁK István 1993c: Kétnyelvűség és nyelvművelés. *Magyar Nyelvőr*, 475–479.
- LANSTYÁK István 1993d: Álom és valóság között. Gondolatok nyelvünk egységéről. *Irodalmi Szemle*, 36. 6. 69–78; 7–8. 96–105.**
- LANSTYÁK István 1993e: A magyar–szlovák kétnyelvű diákok magyar szókincsének néhány sajátosságáról. *Hungarológia*, 3. 115–127.
- LANSTYÁK István 1994a: A magyar–magyar diglosszia néhány kérdéséről. *Kétnyelvűség*, 1. 17–28.**
- LANSTYÁK István 1994b: Kétnyelvűség és nemzeti nyelv. *Irodalmi Szemle*, 2. 63–75.**
- LANSTYÁK István 1995a: Több központú nyelv-e a magyar? *Irodalmi Szemle*, 38. 1. 72–83.
- LANSTYÁK István 1995b: A magyar nyelv központjai. *Magyar Tudomány*, 10. 1170–1185.**
- LANSTYÁK István 1995c: Nekünk miért nem jó? *Új Szó*, június 21. 7.
- LANSTYÁK István 1995d: A szlovákiai magyar argó néhány kérdéséről. Kassai Ilona (szerk.): *Kétnyelvűség és magyar nyelvhasználat*. Az MTA Nyelvtudományi Intézetének Élőnyelvi Osztálya, Budapest, 189–201.
- LANSTYÁK István 1995e: A nyelvek többközpontúságának néhány kérdéséről**

Nyelvmentés vagy nyelvárulás? Vita a határon túli magyar nyelvhasználatról

(különös tekintettel a Trianon utáni magyar nyelvre). *Magyar Nyelvőr*, 213–236.

LANSTYÁK István 1995f: Nyelvünk többközpontúsága – és ami körülötte van. *Szabad Újság*, március 22. 13.

LANSTYÁK István 1996a: Kinek (nem) jó a kétnyelvű oktatás? *Irodalmi Szemle*, 39. 1. 80–90.

LANSTYÁK István 1996b: A magyar nyelv állami változatainak kodifikálásáról. *Magyar Nyelvőr*, 2. 125–151.

LANSTYÁK István–SZABÓMIHÁLY Gizella 1994a: A szlovákiai magyar nyelvváltozatok szókincsének standard és köznyelvi elemei. Előadás a Magyar Nyelvészek VI. Nemzetközi Kongresszusán Egerben, 1994. augusztus 25-én.

LANSTYÁK István–SZABÓMIHÁLY Gizella 1994b: Standard – köznyelv – nemzeti nyelv. *Szabad Újság*, december 7. 9.

LANSTYÁK István–SZABÓMIHÁLY Gizella 1997: *Magyar nyelvhasználat – iskola – kétnyelvűség. Nyelvi változók a szlovákiai és magyarországi középiskolások néhány csoportjának nyelvhasználatában*. Kalligram, Pozsony, 1997.

LANSTYÁK István–SZABÓMIHÁLY Gizella (megjelenőben): *A szlovákiai magyar nyelvváltozatok standard és köznyelvi rétege*.

LANSTYÁK István–SZABÓMIHÁLY Gizella (megjelenőben): *Contact Varieties of Hungarian in Slovakia – a Contribution to their Description*.

LEITNER, Gerhard 1992: English as a pluricentric language. Clyne (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York, 179–237.

LŐRINCZE Lajos 1952: A nyelvművelés elvi kérdései. *MTA I. OK. 2.* 1–4. 402–420.

LŐRINCZE Lajos 1953a: *Nyelv és élet*. Művelt Nép, Budapest.

LŐRINCZE Lajos 1953b: Bevezető. Lőrincze Lajos (szerk.): *Nyelvművelésünk főbb kérdései*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 5–14.

LŐRINCZE Lajos 1967: Tájn nyelv és kiejtés. Grétsy László–Szathmári István (szerk.): *Helyes kiejtés, szép magyar beszéd*. Tankönyvkiadó, Budapest, 61–69.

LŐRINCZE Lajos 1970: Nyelvművelés, nyelvvédelem. *A magyar nyelvért és kultúráért. Tájékoztató az 1970. augusztus 1–15-e között Debrecenben és Budapesten megrendezett anyanyelvi konferencia anyagából*. Budapest.

LŐRINCZE Lajos 1972: Nyelvművelésünk a viták tükrében. *Magyar Tudomány*, 10. 622–628.

LŐRINCZE Lajos 1979: Mai nyelvművelésünk főbb kérdései. Fábíán Pál (szerk.): *Nyelvművelés*, 59–116.

LŐRINCZE Lajos 1980. *Emberközpontú nyelvművelés*. Magvető, Budapest.

LÜDI, Georges 1992: French as a pluricentric language. Clyne, M. (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York, 149–177.

MÁRTON Gyula 1970: *Magyar nyelvjárás*. (Jegyzet.) Kolozsvár, Babes-Bolyai Tudományegyetem Nyelv- és Irodalomtudományi Kar.

- MAYER Judit 1989: A szlovákiai magyar nyelvművelés. *Magyar Nyelvőr*, 113. 150–156.
- MAYER Judit 1990: *Anyanyelvi hibanapló*. Madách, Pozsony.
- MELAJ Erzsébet 1994: „A veszteségek érdekelnek.” Kassai beszélgetés Péntek Jánossal, a Kolozsvári Egyetem Magyar Nyelv és Kultúra Tanszékének vezetőjével. *A Hét*, 39. évf. 18. szám (április 29.) 6–7.
- MIKÓ Imre 1981: *Változatok egy témára. Tanulmányok*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest.
- MINYA Károly 1994: Betű-e a *ch*? *Magyar Nyelvőr*, 374–376.
- MISTRÍK, Jozef 1973: K procesu internacionalizácie slovenčiny. *Jazykovedný časopis*, 24. 40–44.
- MITCHELL, T. F. 1986: What is educated spoken Arabic? *International Journal of the Sociology of Language*, 61. 7–32.
- MNYTM = A Magyar Nyelv-Mivelő Társaság Munkáinak első darabja. Szembenben, Nyomtattatott Hochmeister Márton betűivel. 1796.
- MóKk. 1984: *Magyar nyelv és irodalom. Módszertani kézikönyv a középiskolák I. osztálya számára*. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava.
- MOLNÁR CSIKÓS László 1993: A délszláv országokban élő magyarok nyelvi és nyelvhasználati problémái. *Magyar Nyelvőr*, 117. 479–482.
- NÁDASDY Ádám 1990: A helyesírási ló. 2000, 2. évf. 9. 55–61.
- NAGY Géza–P. DOMBI Erzsébet 1979: *A magyar nyelv iskolai tanulmányozásának módszertana*. Kolozsvár.
- NAGY J. Béla 1968: *Egy emberöltő nyelvünk védelmében*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- NAGY Kálmán 1980: *Kis magyar nyelvtankönyv, különös tekintettel a nyelvhelyesség kérdéseire*. Bukarest.
- Napló*. Szabadelvű hetilap (Szabadka). 1993. szeptember 1., 16.
- NELDE, Peter H. et al. (eds.) (előkészületben): *Contact Linguistics: An International Handbook on Contemporary Research*. Berlin, Walter de Gruyter.
- NERCISSANS, Emilia 1988: Bilingualism with diglossia; status and solidarity dimensions. J. N. Jorgensen, E. Hansen, A. Holmen and J. Gimbel (eds.): *Bilingualism in Society and School. Copenhagen Studies in Bilingualism* 5. Multilingual Matters LTD, Clevedon, Philadelphia, 55–68.
- NEUSTUPNY, J. V. 1970: Basic Types of Treatment of Language Problems. *Linguist Communications* I, 77–98; és Fishman (ed.) 1974: *Advances in Language Planning*. Mouton, The Hague, 37–48.
- NOVÁK, Ludovit 1940: *Dve štúdie z porovnávecej jazykovedy stredoeurópskej. Erudita Societas Slovaca – Slovenská učená spoločnosť*, Bratislava.
- NUOLIJÄRVI, Pirkko 1991: Finnország nyelvi helyzete az 1990-es évek elején. 34. 9. 103–112.
- NYÍRI Kristóf 1980: *A Monarchia szellemi életéről*. Budapest, 26–27.
- NyKk. = *Nyelvművelő kézikönyv I–II*. Grétsy László és Kovalovszky Miklós főszerk. Akadémiai Kiadó, Budapest 1980–1985.

- O. NAGY Gábor 1962: A szóhasználatot szemléltető anyag. Országh László (szerk.): *A szótárírás elmélete és gyakorlata* A magyar nyelv értelmező szótárában. Akadémiai Kiadó, Budapest, 94–114. (*Nyud. Ért.* 36.)
- ORBÁN Gábor 1956: *A helyes magyarság irányművei és szótára*. Szlovák Pedagógiai Könyvkiadó, Pozsony.
- PAIS Dezső 1954: Elnöki zárszó. *A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi Osztályának Közleményei* VI. 111–115.
- PAPP György 1992: A vajdasági magyar hivatalos és közéleti nyelvhasználat a nyelvtörvény után. Györi Nagy–Kelemen (szerk.): *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében II.* Széchenyi Társaság–Pszicholingva Nyelviskola, Budapest, 96–102.
- PAUKONEN, Heikki 1985: Nyelv és identitás. A finn irodalmi nyelv fejlődéstörténetéhez. *Magyar Nyelvjárások*, XXVI–XXVII. (1984–85), Debrecen, 3–8.
- PAUWELS, Anne 1988: Diglossic communities in transition: the cases of the Limburgs and Swabian speech communities in Australia. *International Journal of the Sociology of Language*, 71. 85–99.
- PENAVIN Olga 1986: *Nyelvjárás és köznyelv. A nyelvjárás hatása a köznyelvre*. Forum Kiadó, Újvidék.
- PÉNTEK János 1994a: Normagondok Erdélyben. *Magyar Nyelvőr*, 133–146.**
- PÉNTEK János 1994b: A magyar nyelv az országhatáron túl. Előadás a „Biztonságunk záloga, a nyelv” címmel 1994. november 21–22-én megrendezett konferencián.
- PÉNTEK János 1995: A kisebbségi iskolák kétnyelvűsége és kettősnyelvűsége. *Irodalmi Szemle*, 3. 82–86.**
- PÉNTEK János: Anyanyelvű oktatás és az anyanyelv oktatása Erdélyben. Kézirat.
- PETE István 1988: A magyar nyelv állami változatai (Kárpátukrán változat). Kiss Jenő–Szűts László (szerk.): *A magyar nyelv rétegződése*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 779–789.
- PÉTER Mihály 1976: Az irodalmi nyelv és a stilsztika kérdései a Prágai Nyelvész-kör tanításában. *NyK*, 78/1. 409–416.
- PLATT, John T. 1977: A model for polyglossia and multilingualism (with special reference to Singapore and Malaysia). *Language in Society*, 6. 361–378.
- POLÁNYI Mihály 1974/1992: A tudományos meggyőződések természete. *Polányi Mihály filozófiai írásai*. Atlantisz, Budapest, II. kötet, 139–160.
- POLENZ, Peter v. 1990: Nationale Varietäten der deutschen Sprache. *International Journal of the Sociology of Language*, 83. 5–38.
- POPESCU-NEVEANU, Paul–ZLATE, Mielu–CRETU, Tinea 1994: *Lélektan. Tankönyv a tanítóképzők és líceumok X. osztálya számára*. Bukarest.
- RABIN, Chaim 1981: What Constitutes a Jewish Language? *International Journal of the Sociology of Language*, 30. 19–28.
- RADÓ Péter 1992: A nemzeti kisebbségek nyilvános nyelvhasználata Magyarországon. *Regio*, 3. évf. 2. 135–146.

- RADY, Martin 1993: Minority Rights and Self-Determination in contemporary Eastern Europe. *The Slavonic and East European Review*, 71/4. 717–728.
- RÉGER Zita 1976: Tervezet 6–10 éves korú magyar gyermekek nyelvvelajátítási szintjének tudományos vizsgálatára. Szépe György (szerk.): *Az anyanyelvi oktatás korszerűsítéséért. Tanulmányok, szakvélemények, javaslatok*. Tankönyvkiadó, Budapest. 223–227.
- RÉGER Zita 1995: The language of Gypsies in Hungary: An Overview of Research. *International Journal of the Sociology of Language*, 111. 79–91.
- REUTER, Mikael 1992: Swedish as a pluricentric language. Clyne (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York. 101–116.
- ROMAINE, Susanne 1989: *Bilingualism*. Blackwell, Oxford–New York.
- RÓNAI Béla 1967: A helyes magyar kiejtés oktatásának néhány kérdése nyelvjárási, illetve kétnyelvű területen. Imre Samu–Szathmári István (szerk.): *A magyar nyelv története és rendszere. A debreceni nyelvészkongresszus előadásai*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- ROSEN, Harold 1985: Nyelvészet és anyanyelvoktatás. Szépe György (szerk.): *Az anyanyelvi nevelés fejlesztésének nemzetközi tapasztalatai*. Tankönyvkiadó, Budapest, 165–194.
- RUBIN, J.–JERNUDD, B. H. (eds.) 1971: *Can language be planned? Socio-linguistic theory and practice for developing nations*. XVI. Honolulu, Hawaii.
- SÁNDOR Klára 1995: Az élőnyelvi vizsgálatok és az iskola: a kisebbségi kétnyelvűség. *Regio*, 4. 121–148.**
- SEBESTYÉN Árpád 1981/1986: „A nyelv területi tagolódása és társadalmi rétegződése” témakör tantervi helyzetéről. *Magyar Nyelvőr*, 319–328. és Szende Aladár (szerk.) 1986: *Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére*. Tankönyvkiadó, Budapest, 130–144.
- SHAFFER, Douglas 1978: Afrikaans as a case study in vernacular elevation and standardization. *Linguistics*, 213. 51–64.
- SKUTNABB-KANGAS, Tove 1990/1997: *Nyelv, oktatás és a kisebbségek*. Teleki László Alapítvány, Budapest.
- SKUTNABB-KANGAS, Tove 1992: Nyelvi emberi jogok. *Korunk*, 3. 5. 82–86.
- SOMOS Péter 1987: Gondolatok az anyanyelvről. Zalabai Zsigmond (szerk.): *A hűség nyelve. Csehszlovákiai magyar írók az anyanyelvről*. Madách, Bratislava, 94–99.
- SPOLSKY, Bernard 1988: Bilingualism. Frederick J. Newmeyer (ed.): *Linguistics: The Cambridge Survey, Volume IV. Language: The Socio-Cultural Context*. 100–118.
- STEVENS, Paul B. 1983: Ambivalence, Modernisation and Language Attitudes: French and Arabic in Tunisia. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 4. 2–3. 101–114.
- SULÁN Béla 1963: *A kétnyelvűség kérdéseihez*. A debreceni Kossuth Lajos

- Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének kiadványai 44. sz. Debrecen.
- SEJECER, Alexander D. 1990: *The Norm: Origin and Development*. Bahner, W.–Schildt, J.–Viehweger, D. (eds.): *Proceedings of the Fourteenth International Congress of Linguists I*. Akademie-Verlag, Berlin, 125–133.
- SZABÓ Géza 1986: Nyelvi tudatosság és nyelvhasználat az általános iskolában Vas megyében. Szende Aladár (szerk.): *Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére*. Tankönyvkiadó, Budapest, 441–451.
- SZABÓMIHÁLY Gizella 1989: A szlovákból magyarra fordítás problémái Szlovákiában. *Magyar Nyelvőr*, 113. 277–273.
- SZABÓMIHÁLY Gizella 1991: A szlovákiai regionális sajtó kétnyelvűsége. Győri-Nagy Sándor–Kelemen Janka (szerk.): *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében*. Széchenyi Társaság–Pszicholingva Nyelviskola, Budapest, 30–34.
- SZABÓMIHÁLY Gizella 1993: Nyelvhasználat és szociális háttér. *Hungarológia* 3. (= A Nyitrai Nemzetközi Nyelvészeti Konferencia előadásai [1992. szept. 17–18.]) Nemzetközi Hungarológiai Központ, Budapest, 59–72.
- SZABÓMIHÁLY Gizella, megjelenőben: Magyar nyelvi tervezés és nyelvművelés Szlovákiában.
- SZATHMÁRI István 1968: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Budapest.
- SZATHMÁRI István 1988: Nyelvi változások – nyelvi norma. Kiss Jenő–Szűts László (szerk.): *A magyar nyelv rétegződése*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- SZATHMÁRI István 1991: Magyar irodalmi nyelv – finn irodalmi nyelv. Hajdú Mihály–Kiss Jenő (szerk.): *Emlékkönyv Benkő Loránd hetvenedik születésnapjára*. ELTE, Budapest, 597–599.
- SZEMERE Gyula 1968: *A magyar nyelvtan tanítása*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- SZENDE Aladár 1986: Az anyanyelvi nevelés célja és feladatai. Fülöp Lajos (szerk.): *Bevezetés a középiskolai anyanyelvi tantárgy-pedagógiába*. Tankönyvkiadó, Budapest, 45–51.
- SZENDE Tamás 1990: „Lazítási folyamatok” a köznyelvben. Balogh Lajos–Kontra Miklós (szerk.): *Élőnyelvi tanulmányok*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete, 182–188.
- SZÉPE György 1961: Néhány, a szinkron dialektológiával összefüggő kérdésről. *Magyar Nyelvjárások*, 7. 45–58.
- SZÉPE György 1971a: Anyanyelvünk egészsége. Ferenczy Géza (szerk.): *Anyanyelvi őrzés*. Gondolat, Budapest, 13–16.
- SZÉPE György 1971b: Az újabb nyelvészeti irányzatok és nyelvművelésünk. Ferenczy Géza (szerk.): *Anyanyelvi őrzés*. Gondolat, Budapest, 25–28.
- SZÉPE György 1971c: A kommunikáció és a nyelvművelés. Ferenczy Géza (szerk.): *Anyanyelvi őrzés*. Gondolat, Budapest, 35–38.
- SZÉPE György 1976: Szerkesztői előszó. Szépe György (szerk.): *Az anyanyelvi oktatás korszerűsítéséért. Tanulmányok, szakvélemények, javaslatok*. Tankönyvkiadó, Budapest, 5–14.

- SZÉPE György 1978: A nyelvi és nyelvészeti ismeretterjesztés elvi alapjairól. *Magyar Nyelvőr*, 65–73.
- SZÉPE György 1984: Jegyzetek a nyelvi tervezésről és a nyelvpolitikáról. *Általános Nyelvészeti Tanulmányok XV*, 303–329.
- SZÉPE György 1994: Central and Eastern European Language Policies in Transition (With Special Reference to Hungary). *Current Issues in Language and Society* 1/1.
- SZÉPFALUSI István 1991: Magyarul beszélők a mai Ausztriában. Kontra Miklós (szerk.): *Tanulmányok a határainkon túli kétnyelvűségről*. Magyarországi Kutató Intézet, Budapest, 73–121.
- SZÉPFALUSI István 1992: *Lássátok, halljátok egymást!* Magvető Könyvkiadó, Budapest. (2., javított, bővített kiadás.)
- SZŐCS István 1994: Szélsőséges jegyzetek. *Helikon*, IV. évf. 3. 4–5.
- SZILÁGYI N. Sándor 1994: Tervezet. Törvény a nemzeti identitással kapcsolatos jogokról és a nemzeti közösségek méltányos és harmonikus együttéléséről. *Korunk*, Harmadik folyam. 5. 3. 131–150.
- TANDEFELT, Marika 1993: Finland (SF). *Sociolinguistica* 7 (*Multilingual Concepts in the Schools of Europe*), 218–228.
- A *TÁRKI V. felvétel dokumentumai*. A Társadalomkutatási Informatikai Társulás kiadványai, 6. szám, Budapest, 1988. október.
- THOMPSON, R. W. 1992: Spanish as a pluricentric language. Clyne (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York, 45–70.
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1989a: Kamasz társadalom és atyai hatalom. Nyelvhasználat és erkölcs. *Hitel*, 2. 54–55.
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1989b: Modell a művelődéshez: a nyelvművelés esélyei. *Valóság*, 10. 95–103.
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1990: Normaváltozás az „ifjúsági nyelvben”. Fekete Péter–Raisz Rózsa (szerk.): *Az anyanyelv értékrendje és az iskola*. MNyTK 189. Budapest, 57–59.
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1991a: A nyelvi közösség és a nyelvi egység, kisebbségben. *Regio*, 3. 166–173.**
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1991b: A jó és a rossz. A minősítések rendszere a Nyelvművelő kézikönyvben. *Magyar Nyelv*, 414–421.
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1991 c: A polgár nyelvi tudata, avagy a nyelvművelés jövője. Balázs Géza (szerk.): *Hagyomány és újítás a mai magyar nyelvi kutatásban és oktatásban*. ELTE, Budapest, 47–52.
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1993: A különbözőségi egysége a nyelvművelésben. *Új Szó*, január 20.**
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1994a: Ötven év a magyarországi nyelvközösség életében. Vázlat négy diskurzusról. *Valóság*, 7. 15–27.
- TOLCSVAI NAGY Gábor 1994b: Nyelvárulás és nyelvmentés: kánon vagy diskurzus? *Irodalmi Szemle*, 37. 9. 73–85. és *Magyar Nyelvőr*, 118. 385–398.**

- TOLCSVAI NAGY Gábor 1995: A sztenderd helyzete és a nyelvi tervezés lehetőségei Magyarországon. *Irodalmi Szemle*, 38. 1. 64–71.**
- TOMIC, Olga Mišeska 1992: Macedonian as an Ausbau language. Clyne (ed.): *Pluricentric Languages. Differing Norms in Different Nations*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York, 437–454.
- TOMPA József 1953: Idegen mintára keletkezett kifejezőmódjaink. Lőrincze Lajos (szerk.): *Nyelvművelésünk főbb kérdései*. 81–113.
- TRUDGILL, Peter 1974a: *Sociolinguistics. An Introduction*. Penguin, Harmondsworth.
- TRUDGILL, Peter 1974b: Language and Context. *Sociolinguistics. An Introduction*. 116–128.
- TRUDGILL, Peter 1992: *Introducing Language and Society*. London, Penguin Books. (Időközben megjelent magyar fordítása *Bevezetés a nyelv és társadalom tanulmányozásába* címmel. JGYTF Kiadó, Szeged, 1997.)
- URE, Jean, 1982: Introduction. Approaches to the Study of Register Range. *International Journal of the Sociology of Language*, 35. 5–23.
- VACHEK, Josef 1981: Az írott nyelv problémája. (Az 1939-ben megjelent német nyelvű tanulmány fordítása.) Antal László (szerk.): *Modern nyelvelméleti szöveggyűjtemény I. A prágai iskola*. Tankönyvkiadó, Budapest, 278–286.
- VALDMAN, Albert 1988: Diglossia and language conflict in Haiti. *International Journal of the Sociology of Language*, 71. 67–80.
- VAN DE CRAEN, Pete 1989: „Belgien/Belgium/Belgique.” *Sociolinguistica*, 3. 1–9.
- VAN DE CRAEN, Pete–WILLEMYS, Roland 1988: The Standardization of Dutch in Flanders. *International Journal of Sociology of Language*, 73. 45–64.
- VERDERY, Katherine 1993: Nationalism and National Sentiment in Post-socialist Romania. *Slavic Review*, 52. 179–203.
- VERES Péter 1953: Hozzászólás. MTA I. OK. IV. 461–471.
- VILLÓ Ildikó 1992: A nyelvi norma meghatározásáról. Kemény Gábor (szerk.): *Normatodat – nyelvi norma*. Az MTA Nyelvtudományi Intézete. 7–22.
- VŐÓ István 1975: Nyelvjárásiasság a magánhangzók ejtésében. Gálffy Mózes–Murádin László (szerk.): *Anyanyelvünk művelése*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 149–152.
- VÝROST, Josef–ZELOVÁ, Alena 1988: *Sociálno-psychologický výskum národnostných vzťahov*. Úvod do etnopsychológie. Bratislava.
- WASEDA, Mika 1993: Miklós Kontra (ed.), Tanulmányok a határainkon túli kétnyelvűségről. *Language Problems & Language Planning*, 17. 163–165.
- WEXLER, Paul 1971: Diglossia, language standardization and purism. Parameters for typology of literary languages. *Lingua*, 27. 330–354.
- ZALABAI Zsigmond 1987: Hogy is mondjuk – katonául? *A hűség nyelve. Csehszlovákiai magyar írók az anyanyelvről*. Összeállította Zalabai Zsigmond. Madách, Bratislava, 201–202.

- ZELOVÁ, Alena 1991: A nemzeti kisebbségek identitása Szlovákiában. *Regio*, 2. 1. 57–65.
- ZELOVÁ, Alena 1992a: The integration of the Hungarian minority in Slovakia – the language problem. Plichtová, Jana (ed.): *Minorities in Politics. Cultural and Language Rights*. Czechoslovak Committee of the European Cultural Foundation, Bratislava, 154–158.
- ZELOVÁ, Alena 1992b: Uvedomenie a prežívanie vlastnej národnostnej príslušnosti. Zel'ová, A.–Bačová, V.–Štefan, Š.–Výrost' J. (eds.): *Interpretácia slovensko-madarských vzťahov v súvislosti s vybranými etnickými a sociál-nopsychologickými charakteristikami (výsledky výskunu v súbore učiteľov)*. Spoločenskovedný ústav SAV, Košice, 19–23.